### | ارتباط با گروه طرح نو: Tarheno@shahrvand-newspaper.ir | ۲۲۹۲ | ۲ ربیع الثانی ۲۴۶۶ | ۲۴ ژانویه ۲۰۱۵ | سال دوم | شماره ۴۸۳

### در صفحه ۱۲ بخوانید... **- اطفال در آینه حقوق شهروندی | رضا نام**

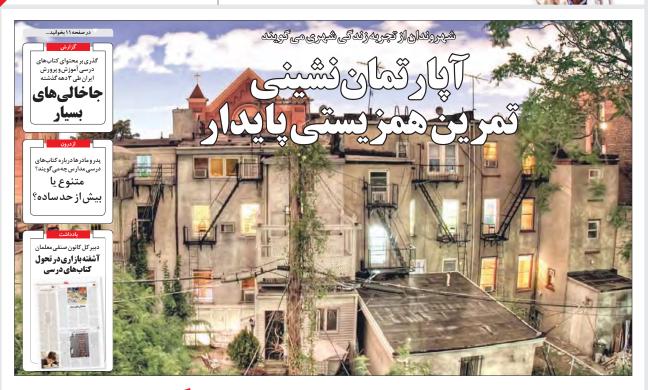
هرروزیک تخریب | شهرام شریف

-تسویه حساب | برشی از کتاب «در

### یادداشتی از قدمعلی سرامی، استاد ادبیات فار سی جهانزنانه؛جهاني كهجنك رادوست ندارد

د مردانگی، غارت و کشتار، کینه و پیکار هست، اما جامعه بشری همواره امیدوار به تحقق دنیایی بی تاراج، قتل، دشـَمنی و جنگ یعنی دنیایی زنانه بوده است. تمدن بشر در همه خاستگاههایش گواه است، مردان که همیشه از خشونتها و بر ترى طلبى ها رنج مى بر دەانىد، دم از حقوقى مىزنند كه

بر آشتی و تفاهم، بخشش و ایثار، استوار است. در زن همگی حقیقت حق ار را، عارفانی چون ابن عربی و مولانا دیدهاند، پر ســـتش زیبایی و در نازل ترین صورت آن تجمل گرایی و مدپر ستی که پارهای از واقعیت جهان امروز است و بی گمان پارهای از حقیقت فردایمان نیز خواهد بود، زنانه است...



اسماعیل چراغی از حاکمیت قانون در زندگی روزمرہ می گوید

# آيارتماننشيني وتمرين دموكراسي

•ساخت آپارتمان و سکونت چند خانواده در یک محیط، موضوعی است که تا پیش از دهه ۴۰ مردم ایران با آن آشنانبودند. اما رفته رفته این سبک از ساختمان سازی به اندازهای گستر ش یافت که امروزه تنها قشر محدودی از افراد توانایی ساخت خانههای ویلایے مانند گذشته را دارند. حـال این پریدینی مانند کاست را در که بعد تغییری پرسش مطرح می شوداین شیوه چه تغییری در روابط اجتماعی مردم داشته است؟ تغییرات ایجاد شده در شیوه زندگی و

روابط اجتماعی مردم ماطی چند دهه اخیر به اندازهای است که جامعه شناسان از آن تحت عنسوان تغییرات سساختاری یساد می کنند. این تغییرات هم در سساخت ظاهسری خانوادههای ایران وجود دارد و هم محتوای درونی خانوادهها. ، برای و بود درد و سم به صوری درویی دوست. در ســاخت بیرونــی مــا شــاهد تفاوتـهـای چشــمگیری در جمعیت خانوادهها نســبت به گذشته هستیم. در گذشته خانوادههای ایرانی با جمعیت زیاد و حتی بیش از ۱۰ نفر بودند و تمام این افراد در خانههای بزرگ و بهصورت سینتی زندگیمی کُردند.

ی بر ----ـاخت ظاهری خانوادههای ایرانی بنا به ابن سے دلایلی تغییرات وسیع و چشــمگیری داشته و امروزه دیگر شاهد خانوادههای بزرگ و پرجمعیت و همچنین خانههای بــزرگ و به عبارتی ویلایی نیستیم در گذشــته مردم ما و حتی اکثر جوامع جمعگراتــر بودند. امــا فرآیند تغییــر محتوای . درونسی خانواده ها شرایط شخصی سازی و خصوصی سازی روابط اجتماعی را فراهم کرده است. به عنوان نمونه اگر در گذشته یک تلویزیون یا یک خط تلفن در هر خانه بـود و ۱۰ نفر از این تجهیزات اســــتفاده می کردنــد، اما امــروز اکثر روابط ما شخصی و خصوصی شـــده و افراد دارای تجهیزات خصوصــی مانند تلویز یــون، موبایل، تبلت، رایانه و حتی خودروی شـخصی هستند علت این است که در روابط اجتماعی مامفاهیمی خصوصی و شخصی سازی وارد شده و افرادی که در گذشته جمع گرا بودند، به سمت فردگرایی سوق پیدا کردہانے۔ بنابراین تغییےرات زندگی امروزه نسبت به گذشته هم در شکل ظاهری خانوادها و هم محتوای درونی آنها قابل مشاهده ومهمتریت تغییر فاصله گرویی مه بین است. و مهمتریت تغییر فاصله گرفتساز جمع گرایی و سوق پیدا کردن به سسمت فردگرایی است. • گفتید که در زندگی به شیوه مسنتی خانوادههای ما در خانههای بزرگ ویلایی سکونت داشتند. اما امروز در یک محدوده

ســته بیش از ۱۰ خانواده ســاکن شــدهاند.

طرح نو المیر توحید قاضل (اواخر دهه ۲۰ وایل) دهه ۴۰ شمسی نوعی از ساختوسیازهاوار دمعناری ایران شد که تغییرات گستردهای را در زندگی شهروندان ایجاد کرد. ساخت آیار تمان های چندواحدی ساخت میروند این بیجاد و مندمه آین میروند ای تعرف خود جای خود را در معماول ایران امروز باز کرد که شاهد ساخت وبهرهبر دارى ازبرجهاى چند ده طبقه اى هستيم، اين شيوه در شرايطى وار دزندگى اير انيان شد كه - برید را بری در یک برای حرکتهایی ابرای دستیایی به آزادی ودموکراسی آغاز کرده بودند. حال این پر سش مطرحهی شود که آیا فرهنگ آیار تمان نشینی وفرهنگ دموکر اسی باهم را بطهای دارند؟ کدام یک از این دوبر دیگری اثر گذاری يشترىدارد؟وبالاخرەاينكە آيامى توانيمبادر كمفهوم آپار تمان نشينى، دموكراسى آموزى كنيم؟اين به شناس واستاد حوزه ودانشگاه مطرح کردیم که حاصل این گفت و گو پرسش هارابااسماعیل چراغی جام رادرادامهمىخوانيد:

### آیا این نظر با نظریه فردگرا تر شـدن افراد و خانواده هاتناقض ندارد؟

در پاسخ به پرسش نخست بر ۲ عنصر ساختار ظاهری خانـواده و محتوای درونــی آنها تاکید و به نوعی این ۲ را از هم جـَـداً کرُدم. باید میان آنهاً تفاوت قایل شویم. در شیوه زندگی امروز محوطه زندگی مــا کوچکتر از گذشــته شــده و تراکم و ميَتْ در يَکُ محدوده بسته وجود دارد 51.5 ودراين شكى نيست. بنابراين آدمهاى بيشترى در یک فضای محدود و کوچک زندگی می کنند. این شکل و ساخت ظاهری است. اما محتوای درونی د \_\_\_\_\_\_ چنین شرایطی نداشـــته و افراد و خانوادههای ما

• اکثر افرادی که در یک آیار تمان سکونت دارند، به دلایل مختلف قوانین (هم قوانین کلی و هر قوانينى كه بهطور اختصاصى دريك آيار تمان واز سوى مديريا هيأت مديره تنظ ر عایت می کنیم. مثلا در پار کینگی مشخص، خودروی خود را پار ک کر دہ و تلاش می کنیم حقوق ديگران را رعايت كرده و سر و صدانكنيم. اما همين مردم وقتى از آبار تمان خود خارج مى شوند. ديگر تاكيدى براى رعايت قانون ندارند. در نخستين فر صتاز چراغ قرمز عبور مى كنند، در مقابل در خانه های دیگران توقف می کنند، در رانندگی به حقوق دیگران احترام نمی گذارند، در محل کار خود تاکیدی بر قوانین و عرف جامعه از جمله تکریم ارباب رجوع و انجام وظیفه بهطور دقیق و صحیح ندارند. بنابر این نمی توانیم بگوییم که ایرانیان از شــیوه زندگی آبار تمانی برای تمرین مردمسالاری به در ستی استفاده کرده و تنها به دلیل اجبار به حاکمیت قانون و احترام به حقوق ديگراندر ساختمان محل سكونت خود، تن مى دهند.

دیگر جمع گرانیستند و این در حالی است که در

ظاهر جوامع ما جمعتر ونزديكتر به هم شدهاند

اما این «تجمیع شــدن» تنها در شــکل ظاهری

می کردند. هر کدام از این خانواده آنیز خانه ای به

وسعت حدود یت ... ر یک آپار تمان با واحدهای حداکثر ۱۰۰ متری، محمد الدی ا

حدود ۱۶ تا ۲۴ واحد (هر واحد یـک خانواده) را در درون خود جای داده است. بنابراین در ظاهر

به هم نزدیکتر شدهایم. اما آیا روابط خانوادههای

ت حدودٌ يک هزار متر مربع داشتند. اما امروز

•به طور قطع ساخت ظاهری در محتوای درونی روابط اجتماعی تاثیر گذار استو نم ين تأثيرات شويم. انسان هابه دليل بهرهمندى از قوه تفكر مى تواننددر همه شئونات زندگى خود نگاه شورایی را حاکم کنند اتفاقا شیوه زندگی در آپار تمان ها تاثیر بسیار زیادی در قانون گراتر شدن افرادداشته وبدون رعایت حقوق دیگران، نمی توانیم در یک آبار تمان زندگی کنیم چون این زندگی دوام نخواهد داشت. چرا که بلافاصله دیگران اعتراض کرده و اعتراض آنها شسما را مجبور به رعايت قوانين آبار تمان و احترام به حقوق ديگران مي كند. اگر خواست ما حاكميت نگاه شورايي براي اداره جامعه باشد، بهطور قطع انتخاب مدير ساختمان و اعضاي هيأت مديره ورعايت مصوبات اين هيأت نخستين تمرين جدى به شمار مى آيد.

مابادیگر خانوارهانیز نزدیکتر شده؟ بهطور قطع این گونه نیست. در گذشته اگر چه مکان زندگی ما وسعت بیشتری داشت، اما شاهد روابط تنگاتنگ و درونسی محکمی بودیم. این در حالی است که امروزه حتــی در درون یک خانــواده ۴ نفری نیز بربر چنین رابطهای حاکم نیست. پدر و مادر کارهای ضود را کرده و فرزنـدان در اتاق شـخصی خود درحال استفاده از تجهيزات شخصي مانند رايانه وموبايل هستند.

وبیں۔۔۔۔۔ •براسـاس نظر شــما، زندگی آپار تمانی و • براساس نظر تسمانی دلدی ایار دمانی و آیار تمان نشینی تاثیری در نزدیک تر شدن افراد و خانوادهها با یکدیگر نداشته است حال این پر سش مطرح می شود که آیا شیوه آیار تمان نشینی در ذات خود با دموکر اسی تعارض دارد یا این که ما نتوانستیم از این شیوہ برای تمرین دموکراسے استفادہ کنیم؟

میم. بحقیدر جامعه شناسی درباره ساختار و عاملیت وجود دارد. پرست اصلی مبحث فوق این است که آیا انسان ها اسیر ساختارهای ظاهری زندگی خود هستند و اگریک سبک خاص زندگی داشته است. نمایند. د. از حالت است. ـند، نمی توانند در برابر اجبارات آن مقاومت کنندیااین که انسان هادر شئونات مختلف زندگی خود عاملیت و نقش دارند. پاسخ این پرسش مشخص بوده و معتقدیم که انسان دارای فکر و

تدبير بوده وعامليت دارد. امــروزه ملت ها در همه جــاى دنيا و همچنين ایران بهٔ نُاچار شــیوهٔ زندگی آپار تمان نُشــینی را انتخاب کرده و این ســاختار ظاهری بنا به دلایل متعددازجمله شرايط اقتصادى، كمبود فضاهاى زندگی به ما تحمیل شده است. اما این که بگوییم . شیوه زندگی امروزی با آنچه که دنیای مدرن به برار سی مروری دید میدی مراری در بید ننبال آن است، تفاوت و تعـــرف دارد. صحیح نیست: البته من نمی خواهــم از عباراتی چون تر ایم است استفاده کنم، ولی تعارضی هم بین آپارتماننشینی و دموکراسی وجود ندارد و ما راه رااشتباهر فتهايم.

، این که نمی خواهیداز عبارت دموکراسی استفاده کنید،به این دلیل است که با مفهوم آنمشكلداريد؟

ی ور. ط میخواهم از عناصر فرهنگی بومی خودمان استفاده کنــم. به همین دلیل اســت که می گویم شــیوه زندگی امروز مــا تعارضی با جمع گرایی،همنواییانسان هاوحاکمیت شورایی نداردو در همین فضانیز می توانیم به خواسته های فودبرسيم.

ادامه در صفحه ۱۰

شهروندان از مشکلات آپار تمان نشینی و فرهنگ مر تبط با آن می گویند

## از کدامفرهنگ حرف میزنید؟

است که همسایگان، ایجاد می کنند.

از سـر و صـدای تـردد در پلههـا

گرفتــه تــا بی توجهــی بــه فریادهای

چەھايشان. اما آيا حقيقتا فرھنگ

آپار تماننشـینی در همین سر و صدا

. خلاصـه میشـود؟ بنا بر نظـر افرادی کـه زندگـی در آپار تمـان را تجربـه

کردهاند، اساسی ترین مشکلاتی که خانوادههای ســاکن در آپار تمان با آن

به موقع شارژ ماهیانه و مشکلات

مر تبط با پار کینگ است. مشکلات

بود که بــااو به صحبت

آپارتماننشسینی تجربــه کرده اســت.

عايتمىشود.

ت به گریباناند، عـدم پرداخت

### **طرح نــو | مجتبـــی پار ســـا | فر هنگ** حســاب می آید، یا بــه بی فر هنگی من آپار تمان نشینی چیست؟ اولیـن چیزی کـه به ذهـن بسـیاری از افراد خطـور می کنـد، ایجاد سـر و صدایی مے شود». ۔ از او خواستم سخنانش را توض

چه چیزی را دقیقامدنظر قرار دارداز این که پ پ ارتی در این می شودو در در بخشی از شهر بیشتر رعایت می شودو در بخشىديگركمتر. از حرفهایش برمیآمــد که منظورش

بادداشت

دخالت در زندگی یکدیگر است: «این به یک نوع فرهنگی برمی گردد که تا امروز به درستی شکل نگرفته است. مردم در نقاط سنتی تر، سعی می کنند به یکدیگرو به همسایگانشان نزدیک ترباشند.

لذاار تباطاتشان باهمسايه هابيشتر و نزديكتر استودليل اين نزديكي وارتباط بیشتر، این است که با باور های سنتی و قدیمی زندگی می کنند. اما شاید بسیاری از مردم چنیــن چیــزی را نپذیرند و مایل نباشند ار تباطشان با همســایگان نزدیک باشــد. اما در مناطق بالای شــهر، وضع به صورت دیگری است. بسیاری از مردم در این

مناطق دوست دارند که به حريم خصوصي شان باتمام ابعادو روایای آن، احترام گذاشته شود به همین دلیل اســت که خودشان نیز سعی مىكنند ارتباطاتشان را در چارچوہیی حفظ کنندمیہ اللہ آن فیلتہ

د و پــارااز آن فراتر نگذارند». از علــی پر ر سری ... دقیقا منظورش از 7 «حريــم خصوص

چیست؟ علی، «حریم خصوصی» و احترام به آن را چیزی میداند که مقــوم فرهنگ آپارتماننشسینی است: «حتسرام به حریم خصوصی در بیشتر مناطق جنوبی شهر، به درستی جانیفتاده است. برای همین می توانم

چنین نتیجه گیری کنم کـه در آن مناطق، فرهنگآپارتماننشینینیزکمتراست». ۱۰مهدر صفحه۱۰

دیگری نیز وجود دارند که در لابهلای سـخنان مصاحبه شــوندگان، به آنها ســحنان ــ برمىخوريم. • • علىي نىوروزى، اوليىن فىردى علی،«حریمخصوصی» واحترام به آن راچیزی شستيم. جوان حدودا سىداند كهمقوم فرهنگ ۳۰ سالهای که درحال آپارتماننشینیاست:«حترام حاضر، آپارتماننشين بهحريمخصوصىدربيشتر ت؛ اما مدت زیادی مناطق جنوبی شهر،به درستی جانیفتاده است.برای همین می توانمچنین:تیجهگیری کنم کهدر آنمناطق،فرهنگ آپارتماننشینینیزکمتراست

اودر مورده است. از اودر مورد مشکلات آپار تمان نشینی ں سینی برسیدم واین کے آیا دہ: کُ پر فرهنــگ ايـــن مقوله، «ا: نظ م میان مردم جا افتادہ یا خب بستگی به منطقهای دارد که در آن زندگی ى سى كن بد. در بسیاری از مناطق شمال شهر، فرهنگ آیار تمان نشـــینے ، بهتر جا افتادہ و

رعایت می سود. اما در برخی مناطق دیگر شــهر، بیشتر شاهد یکسـری رفتارهایی هســتیم که یا

بیفرهنگی در مقوله آپارتماننشسینی به